

мѣстата, а тѣхнитѣ колибари ги обрѣщали въ лозя. За 10—20 години цѣлата мѣстностъ между с. Мариино, рѣка Дрѣнта и манастиритѣ се покрила съ малки и голѣми сгради, дървени колиби и цвѣтущи градини, лозя и бостани.

Понеже землището било на селото, закупенитѣ мѣста и нови лозя били записани въ селскитѣ данѣчни книги подъ името паракенде та (имоти въ чуждо землище).

Така, отъ диво и каменисто змийно мѣсто се раззеленяватъ весели лозя и засмѣни градини. Красното съчетание на полянитѣ, рѣтоветѣ и доловетѣ, препълнени съ студени и сладководни извори, се обрѣща на обработено живописно поле, гдето пѣснитѣ на моми и булки се сливатъ съ пѣснитѣ на птичкитѣ отъ околнитѣ гори.

Цѣла пролѣтъ, лѣто и есень, лозята звѣнтѣли отъ човѣшки пѣсни и викове, отъ ревоветѣ на работенъ добитѣкъ и лая на кучетата. Това не било лозово поле, а обширна градина, нарѣзана съ криви улици, долини и рѣтове, покрити съ дървени колибки, въ които кипи животъ и поминѣкъ, а покрай него смѣхъ и веселие.

Разсаденитѣ сортови лози били най-разнообразни и добиваното грозде отъ високо качество по вкусъ и като вино. Приятно си спомняме, какво нѣщо представляваха на времето хубавитѣ сортове като румащина (мискетъ), тамянка, кокорко, гарванко, виненка, преседлица, дамятъ, искийско (памитъ) и други.

Еленчани и мариинчани не си завиждаха, а си помагали. Всѣка сутринъ въ селото се трупаше дружина отъ мъже и жени, които бѣха наемани отъ еленчани да работятъ по лозята: копанъ, рѣзане, загърлене, гроздоберъ и т. н. Виното се наливаше въ бѣчви, съ които се пълнѣха колибитѣ. Презъ зимата сѣдоветѣ престояваха въ слабитѣ сгради, заключени съ най-проста дървена или телена ключалка, знайна отъ всички. Никой презъ гладни и студени зимни дни не ги попишаваше съ прѣстъ. Здрава нравственостъ имаше тогава! Почитъ къмъ людския имотъ се пазѣше. Пиянството се смѣташе за позорно дѣло.

Тѣй сполучливо и славно вървѣше лозарството до Освобождението. Домоветѣ на селянитѣ бѣха пълни съ бѣчви вино, ракия; събираха трегия, грозденица, маджунѣ... Но следъ Освобождението отъ нѣкъде се донесе болестъта филоксера, която за нѣколко години помете всичко и обѣрна обширната цвѣтуща градина на пустиня и гробища. Еленчани напуснаха изсушенитѣ лозя, дворцитѣ имъ се разсипаха и малкитѣ колибки изчезнаха.

Едва въ последно време се правятъ опити да бждатъ възстановени славнитѣ нѣкога лозя, но поради липса на капитали, работата върви много мѹдно. Нашенцитѣ гради-